

Inzending provincie Noord-Holland WOII in 100 foto's

Naast (familie)verhalen en geschiedenislessen zijn het vooral films en foto's die de Tweede Wereldoorlog zichtbaar en voorstelbaar maken voor de naoorlogse generaties. Ter gelegenheid van '75 jaar vrijheid' is vorig jaar een pop-up expositie gemaakt met de 50 meest iconische foto's van de provincie tijdens de Tweede Wereldoorlog. Een van de 50 foto's is die van Hannie Schaft en Truus Oversteegen verkleed als stelletje. Zodra maatschappelijke en museale instellingen weer open gaan, reist de pop-up expositie door de provincie. Benieuwd wanneer de expositie bij jou in de buurt is? **Kijk op de volgende website voor meer informatie:** www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Cultuur_en_Erfgoed/Projecten/75_jaar_vrijheid/Fotoproject_WOII_in_100_foto_s

Van de penningmeester

Mede dankzij al uw donaties hebben we vorig jaar "100 jaar Hannie" kunnen vieren. Uiteraard anders dan we hadden gehoopt hadden, maar uiteindelijk niet minder groots. Niet alleen dankzij de steun van de Provincie Noord-Holland, de gemeentes Haarlem en Bloemendaal, van het Prins Bernhard Cultuurfonds Noord-Holland en de Ruigrok Stichting, maar zeker ook dankzij jullie, onze trouwe donateurs. Hoewel 2021, los van de hardnekkig pandemie, voor de stichting een 'normaal' jaar is, zitten wij niet stil. Zeker niet. We zullen weer tal van activiteiten gaan organiseren rondom Hannie, voor een groot deel gericht op jongeren. Wat 2021 bijzonder maakt is dat Deborah van Dam de laatste hand heeft gelegd aan een korte film over Hannie die ze voor ons gemaakt heeft. Wij hopen in september een première te kunnen organiseren. Zoals jullie wellicht nog weten, gaat deze film mede als basis dienen voor een mooi project op lagere scholen in Nederland.

Willem Arondéuslezing dit jaar op 1 september

Jaarlijks nodigen Provinciale Staten van Noord-Holland iemand uit de wereld van kunst, wetenschap of religie uit om de Willem Arondéuslezing voor te dragen. Met de lezing willen Provinciale Staten de herinnering aan kunstenaar, auteur en verzetsstrijder Willem Arondéus levend houden. Willem Arondéus kwam openlijk uit voor zijn homoseksualiteit, iets wat in die tijd erg gedurfd was.

In 2020 hielden Provinciale Staten de Willem Arondéuslezing voor de 15e keer. Onder andere eurocommissaris Frans Timmermans, filosoof Bas Haring en (radio)presentator, voormalig commandant der Strijdkrachten Peter van Uhm en acteur Eric Corton betraden het podium. De Willem Arondéuslezing vindt dit jaar plaats op 1 september 2021. Op 2 september 1945 eindigde de Tweede Wereldoorlog met de overgave van Japan. Normaliter houden Provinciale Staten de lezing rond 5 mei, als Nederland Bevrijdingsdag viert. De lezing is vanwege de coronamaatregelen naar september verplaatst in de hoop dat de lezing dan weer voor een groot publiek kan worden gehouden in de Grote kerk in Haarlem.

Wilt u er dit jaar live bij zijn? Zie voor meer informatie over de lezing en aanmelding: www.noord-holland.nl/bestuur/provinciale_staten/willem_arrondeuslezing

Collectie Verzetsmuseum Amsterdam

Voor deze en andere activiteiten van de stichting wil ik wederom een beroep op u doen. Als stichting zouden we het erg op prijs stellen als u weer een bedrag kunt doneren. Dat kan middels bekende acceptgiro of natuurlijk door een bedrag over te maken op het rekeningnummer van de stichting: NL93 INGB 0004 9782 29. Zodat we vol enthousiasme door kunnen gaan met al het goede werk. Wij rekenen op u.

Met vriendelijke groet,

Ivo Kuipers – penningmeester

Bevrijdingspop 2021

Bevrijdingspop 2021 vindt dit jaar online plaats. Volg woensdag 5 mei de thuiseditie via www.bevrijdingspop.nl

Colofon

Nationale Hannie Schaft Stichting
Opgericht 3 juni 1996

Bewust worden door herdenken
Hannie Schaft - 'het meisje met het rode haar' - kwam in verzet tegen onderdrukking van anderen. Ze was een van de weinige vrouwelijke leden van het gewapend verzet en gaf op jonge leeftijd haar leven voor de vrijheid. Zij is een blijvende inspiratiebron voor allen die opkomen voor de vrijheid en strijden tegen onrecht, fascisme en racisme.

Vrijheid is nooit vanzelfsprekend. Het is de verantwoordelijkheid van ons allen om in verzet te komen tegen wie de vrijheid ondermijnt en mensen wil uitsluiten.

De Nationale Hannie Schaft Stichting wil de strijd van Hannie Schaft herdenken en bewustwording bij nieuwe generaties stimuleren. De stichting organiseert jaarlijks de Nationale Hannie Schaft Herdenking en de Hannie Schaftlezing.

Dank
De Stichting wordt financieel gesteund door de gemeente Haarlem, het Nationaal Comité 4 en 5 mei en uw donaties.

Samenwerking met

- Landelijk Steunpunt Gastprekers WO II
- COVVS

Ere bestuurslid
Paul Elsinga

Algemene Verordening Gegevensbescherming
In het kader van de AVG worden uw persoonsgegevens alleen gebruikt voor de verspreiding van de Nieuwsbrieven van de Nationale Hannie Schaft Stichting. Uw gegevens worden niet ingezet voor andere doeleinden dan wel ter beschikking gesteld aan derden.

Comité van Aanbeveling

- Job Cohen
- Jan Kamminga
- Joost Röselaers
- Bernt Schneiders
- Mirjam Sterk
- Sanne Vogel
- Paul Witteman

Financiële bijdragen
IBAN NL93 INGB 0004 9782 29
t.n.v. Nationale Hannie Schaft Stichting Haarlem

Bestuur
Jeroen Pliester, voorzitter
Ivo Kuipers, penningmeester
Hans Bakker, secretaris
Mieke Benda
Ron Hogenboom
Erik Hartendorf
Jettie Nijenhuis

Secretariaat
Nationale Hannie Schaft Stichting
Postbus 3178, 2001 DD Haarlem
info@hannieschaft.nl

Website
www.hannieschaft.nl

Social media
Instagram: [nationalehannieschaftstichting](https://www.instagram.com/nationalehannieschaftstichting)
Facebook: [@hannieschafttherdenking](https://www.facebook.com/hannieschafttherdenking)
Twitter: National Hannie Schaft Foundation

NIEUWSBRIEF

Nationale Hannie Schaft Stichting

2020 en verder: educatie en inspiratie

Het was me het jaartje wel... 2020. Intens, verdrietig, frustrerend, maar ook hoopvol.

Voor ons allemaal was dit het COVID-jaar. Een jaar waarin we geconfronteerd werden met meer beperkingen van ons vrije leven. Meer dan we ooit meegemaakt hebben sinds de Tweede Wereldoorlog. Zeker in het vrije Westen. Een jaar waarin alle landen in de wereld opeens meer dan ooit verbonden waren door een onheil van buitenaf. Maar ook een jaar waarin het leven verder ging, en ieder daar zijn of haar kleuring aan gaf, afhankelijk van wat er speelde in ieders leven. Voor ons als stichting was dat natuurlijk het jaar waarin wij vierden dat Hannie Schaft 100 jaar geleden geboren werd. Doel was om daar gedurende het hele jaar uitgebreid bij stil te staan, met als climax een grootse viering van Hannie's leven op 29 november 2020. Aldus geschiedde, om het wat plechtig te stellen.

Een heel jaar Hannie 100

In het afgelopen jaar was er een aantal hoogtepunten als opmaat naar de viering in de

St. Bavokerk, wat begon met de opnames van 100 vrouwen in het Kenaupark, die een ode brachten aan 100 jaar Hannie. De opnames zelf en de prachtige statements van een aantal van de deelnemers gaf energie aan dit vieringsjaar, en aan al wat nog komen ging. Ook mooi voor een bestuur geheel bestaand uit vrijwilligers, die de organisatie van zo een bijzonder jaar moest vorm geven en dat gelukkig ook heel graag doet. Het in verband met COVID van 17 april naar 16 september (Hannie's geboortedag) verplaatste KinderKenau was ook een daverend succes. Kinderen, die zich bij de Hannie Schaftboom in het Haarlemse Kenaupark met cadeautjes speciaal voor Hannie gemaakt konden uitleven, en zich spelenderwijs konden inleven in wat Hannie zoal in de oorlog had gedaan. In verzet komen tegen vreemde overheersers, vóór onze vrijheid. De reacties van de kinderen aanhorend, heeft dit bijzondere samenzijn een blijvende indruk op hen gemaakt.

Daarna konden wij ons verder opmaken voor de climax van dit jubileumjaar, de viering op 29 november 2020 van het leven van Hannie, dat exact een eeuw eerder begon.

Van herdenken naar vieren: 29 november 2020

Omlijst door muziek blikten enkele sprekers terug op persoonlijke elementen uit haar leven en haar drijfveren. Ook gingen zij in op de betekenis en relevantie van Hannie Schafts anno nu. Vicepremier Kajsa Ollongren sprak daarbij de Hannie Schaftlezing uit.

Door de COVID-19-beperkingen zag de viering er anders uit dan in eerste instantie de bedoeling was. In plaats van ruim 1000 mensen in de kerk en een vol programma op het podium, zaten er slechts tien mensen in de kerk. Daaronder waren vicepremier Kajsa Ollongren, commissaris van de Koning van Noord Holland, Arthur van Dijk, de burgemeesters van Haarlem en Bloemendaal Jos Wienen en Elbert Roest en leden van de familie Schaft. Toch was er een uniek gevuld programma doordat de muzikale optredens van tevoren waren opgenomen. Deze werden op een groot scherm in de kerk vertoond. Zo volgden de hoogtepunten elkaar op, waaronder singer-songwriter Wyke van Weelden. Zij zong een gevoelig nummer over het meisje met het rode haar. Verder bracht het Haarlems Kinderkoor een geheel eigen versie van John Lennons Imagine. Enkele onderdelen waaronder de Hannie Schaftlezing waren live en dus niet vooraf opgenomen. Ook las Quinn Schaft een eigengemaakt gedicht

voor. Na de viering in de kerk, werden er kransen gelegd in het Kenaupark bij het beeld Vrouw in Verzet, onder meer door de vicepremier, de burgemeesters van Haarlem en Bloemendaal en de Commissaris van de Koning. Op de vieringsavond zond de NOS op prime time een nieuwe documentaire uit naar aanleiding van 100 jaar Hannie Schaft, waarin ook hoogtepunten van onze viering waren opgenomen. Wij kregen daar veel positieve reacties op, en hierdoor is Hannie opnieuw bij veel mensen in Nederland nadrukkelijk in het vizier gekomen.

Hannie Schaftlezing: De grijstinten van de vrede

De door vicepremier Ollongren gehouden Hannie Schaftlezing had als titel: De grijstinten van de vrede. Zij nam ons mee in het leven en de drijfveren van Hannie, haar verzetsactiviteiten samen met Truus en Freddie Oversteegen en haar dromen als jonge vrouw voor en ook na de oorlog, die zij helaas niet mocht realiseren. Staan voor jouw idealen, ook als dat ten koste gaat van jezelf, dat namen wij mee uit deze lezing. Ook nam Ollongren ons mee naar de uitdagingen van nu. "De confrontatie met een moorddadig regime maakt alles zwart-wit. Maar wat kunnen we met het heroïsche voorbeeld van Hannie Schaft in onze tijd? Dat is nog niet zo gemakkelijk. Waar we nu terugkijkend het nazisme afwijzen, zijn de bedreigingen van onze tijd dubbelzinniger. In plaats van het zwart-wit van de oorlog moeten wij het doen met de grijstinten van de vrede", aldus Ollongren. Heel veel stof tot nadenken.

Beelden zeggen (nog) meer dan woorden

Na een zeer geslaagd jubileumjaar gaan wij vol enthousiasme verder. De samenleving verandert en daarbij de gewoontes. Mensen lezen minder en halen hun informatie steeds meer op via het bekijken van beelden. Beelden maken een boodschap vaak nog indringender. De Stichting gaat ook mee in deze ontwikkeling, en heeft daarom dan ook de viering door een professioneel team onder leiding van Dennis Brussaard laten registreren. Ook verzorgde dit team de beelden die al vooraf, onder meer van de artiesten, waren opgenomen. De viering was live te volgen, en op hannieschaft.nl kunt u zowel separaat de Hannie Schaftlezing als de, met extra beelden verrijkte, gehele viering terugkijken. De Stichting heeft de

intentie om, als alle omstandigheden dit toelaten, deze registratie voortaan op dat niveau verder door te zetten. Dit past bij de volgende stappen in het vergroten van de kwaliteit van de inhoud en professionalisering van onze organisatie. Met als doel een steeds groter bereik en meer impact met onze missie.

En, ook in 2021 hebben wij weer een bijzondere mijlpaal om naar uit te kijken; de première van de in opdracht van onze Stichting door filmmaker Deborah van Dam gerealiseerde documentaire over Hannie. Deze film haalt Hannie naar het nu, en is

ook een ideale tool voor het onderwijs. De film zal jongeren inspireren om naar zichzelf te kijken, zich af te vragen wat echt belangrijk is voor hen en daarvoor ook op te komen. Maar daarover later meer. Voor 2021 zijn de voorbereidingen van de reguliere activiteiten al weer in volle gang. Wie weet kunnen wij, als COVID dit toelaat, u weer in groten getale ontmoeten op de volgende Herdenking op 28 november 2021. En vanzelfsprekend zult u geregeld van ons horen tijdens dit jaar. Samen gaan wij verder.

Jeroen Pliester, voorzitter

Hannie Schaft door de ogen van Arthur van Dijk

Vrijheid van meningsuiting

Tijdens een indrukwekkende bijeenkomst in de Grote of St-Bavo-Kerk in Haarlem stonden we in november 2020 stil bij het feit dat 100 jaar geleden Hannie Schaft is geboren. Er was noodgedwongen een beperkt aantal mensen aanwezig in de kerk; vele kijkers volgden de bijeenkomst thuis digitaal of via televisie. Met de Hannie Schaftlezing en muziek besteedden we aandacht aan het leven van Hannie. Als jonge vrouw streed zij voor de vrijheid. Zij weigerde in 1943 om de loyaliteitsverklaring te ondertekenen. De prijs was dat zij haar studie niet kon voortzetten en moest onderduiken. Vervolgens werd zij verzetsstrijder.

Maar onze vrijheid is niet vanzelfsprekend. Zij moet verdedigd en onderhouden worden. Elke dag werken wij er in onze democratie met zijn allen aan, ieder vanuit zijn en haar eigen verantwoordelijkheid en betrokkenheid. Daarin staan het vrije debat en de vrije meningsvorming centraal. Het gaat om het uitwisselen van ideeën, feiten en argumenten en meningen. In deze tijd van sociale media kan iedereen zich uiten, dat heeft voor- en nadelen. Het kritisch volgen van de macht gebeurt op een breder front, en dat is goed. Keerzijde daarvan is dat feiten soms een ondergeschikte of geen rol meer spelen. Dat vereist van de lezer of kijker alertheid. Niet alleen het kunnen verkondigen van de eigen mening is belangrijk, maar vooral het luisteren naar de mening van anderen en onderzoek doen naar feiten en betrouwbare informatie verdienen de aandacht.

Juist in de huidige onzekere tijd inspireert Hannie Schaft ons na te denken over de vraag wat vrijheid voor ons betekent en hoe dierbaar zij ons is. Vrijheid kan alleen bestaan als ieder rekening houdt met de vrijheid van de ander, luistert naar de mening van de ander, en zelf zijn of haar mening kan geven. Als we dat voor elkaar krijgen, dragen we bij aan een samenleving waarin ook in de toekomst onze vrijheid gewaarborgd blijft.

*Arthur van Dijk
Commissaris van de Koning in Noord-Holland*

Zondag 29 november: viering 100 jaar Hannie Schaft in St. Grote of Bavokerk met vicepremier Kajsa Ollongren

Vorig jaar was het 100 jaar geleden dat Hannie Schaft werd geboren. Dit bijzondere feit werd gevierd tijdens de jaarlijkse bijeenkomst op zondag 29 november 2020 in de Grote of St Bavokerk te Haarlem.

Vanwege COVID-19 was de viering helaas zonder publiek. Het was echter live te volgen op tv en internet. U kunt de viering nog steeds kijken via hannieschaft.nl/viering100jaar.

De Hannie Schaftlezing 2020 werd gehouden door vicepremier Kajsa Ollongren en werd omlijst door diverse muzikale optredens.

